

มหาโควินทสูตร
(ตอนที่ ๔ โสติบาลกุมาร)

ความดี คนดีทำงานง่าย
ความดี คนชั่วทำงานยาก
ความชั่ว คนชั่วทำงานง่าย
ความชั่ว อริยุคคผลทำได้ยาก

มหาโควินทสูตร (ตอนที่ ๔ โชติบาลกุมาร)

๒๕๘

อายตณนิพพาน เป็นที่อยู่ของพระนิพพาน ของ
พระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า และพระอรหันตสาวกทั้งหลาย
เป็นที่ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยสุขอันเป็นอมตะ ไม่มีเกิด แก่ ตาย ไม่มี
การไป ไม่มีการมา ไม่มีการเคลื่อนย้ายอีกต่อไป เป็นจุดสุดท้าย
ของทุกๆ ชีวิต สรรพสัตว์ทั้งหลายที่เกิดมาในแต่ละภพแต่ละชาติ
ต่างมีเป้าหมายเช่นนี้เหมือนกัน การเข้าถึงพระนิพพานได้ ต้อง
หมั่นปฏิบัติธรรมให้หยุดนิ่งไปตามลำดับ อย่างพระอริยเจ้า
ทั้งหลายในกาลก่อน

มีวาระพระบาลีใน ขุททกนิกาย ธรรมบท ความว่า

“สฺกฺรํ สาธุณา สาธุ สาธุ ปาเปเน ทฺกฺกรํ
ปาปํ ปาเปเน สฺกฺรํ ปาปมริเยหิ ทฺกฺกรํ

ความดี คนดีทำง่าย ความดี คนชั่วทำยาก ความชั่ว
คนชั่วทำง่าย ความชั่ว อริยบุคคลทำได้ยาก”

คนดี หมายถึงผู้ที่มีใจสะอาด บริสุทธิ์ ปราศจากอกุศล มี
ศีล ๕ เป็นปกติ ผู้ที่มีใจเช่นนี้ เมื่อกระทำความดีก็จะทำได้ง่าย
คนดีจะอยู่รวมกันเป็นหมู่ ไม่ว่าจะอยู่สถานที่ใด สวรรค์โลกสวรรค์
เป็นศูนย์รวมของคนที่สร้างคุณความดี แม้จะจากโลกนี้ไปแล้ว ก็ยัง
ตระหนักถึงบุญและจะหาโอกาสสร้างบุญตลอดเวลา

คราวที่แล้ว หลวงพ่อได้นำเรื่องราวที่เกิดขึ้นในเทวโลก

มหาโควินทสูตร (ตอนที่ ๔ โชติบาลกุมาร)

๒๕๕

มาให้ได้ศึกษากัน ตั้งแต่ท้าวสนังกุมารพรหมมาสู่เทวสมาคม
เกิดมหาปิติที่ได้ฟังพระคุณของพระผู้มีพระภาคเจ้า จึงแสดง
ฤทธิ์ลอยอยู่ท่ามกลางเหล่าเทพชั้นดาวดึงส์ ครี้งนี้จะนำเหตุการณ์
ที่สืบเนื่องกันเป็นเรื่องเกี่ยวกับการสร้างบารมีของพระบรมศาสดา
สมัยที่ยังเป็นพระโพธิสัตว์

*หลังจากที่สนังกุมารพรหมลอยอยู่บนอากาศ ได้กล่าว
กับเหล่าเทวดาว่า “พวกท่านรู้หรือไม่ว่า พระบรมศาสดาเป็นผู้ที่
มีพระปัญญายิ่งใหญ่มาตลอดกาลนานเพียงไร” เหล่าทวยเทพ
ทั้งหลายต่างเชยให้เล่าถึงเรื่องราวที่เกิดขึ้นสมัยนั้น สนังกุมาร-
พรหมได้เล่าว่า ในอดีต มีพระราชาพระนามว่า ทิลัมบตี ทรงมี
พราหมณ์ที่ปรึกษาชื่อ **โควินทะ** มีพระราชบุตรพระนามว่า เรณู
กุมาร ส่วนโควินทพราหมณ์มีบุตรชื่อว่า **โชติบาล** กุมารโชติบาล
เป็นผู้มีบุญมาก

ในวันที่โชติบาลเกิด อาวุธทุกชนิดในเมืองมีแสงลูกโพล่ง
โชติช่วง เมื่อพระราชาทรงเห็นพระแสงมังคลาอาวุธของพระองค์
ลูกโพล่งในเวลาใกล้สว่างก็ทรงกลัว เมื่อโควินทพราหมณ์ไปเข้า
เฝ้าพระราชาแต่เข้าตรู่ ทูลถามถึงการบรรทม พระราชาทรงตรัสว่า
“ท่านอาจารย์ ฉันจะนอนเป็นสุขแต่ที่ไหน” จากนั้นทรงตรัสถึง

มหาโควินทสูตร (ตอนที่ ๔ โชติบาลกุมาร)

๓๐๐

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โควินทพราหมณ์กราบทูลว่า “พระองค์อย่าทรงกลัวเลย ลูกชายข้าพระพุทธเจ้าเกิดแล้ว ด้วยอำนาจของเขาวารุณทั้งหลายจึงลุกโผลงทั่วทั้งเมือง”

พระราชาดำริว่า “เด็กนี่จะเป็นศัตรูกับเราหรือไม่หนอ” ทำให้ยิ่งกลัวหนักขึ้นไปอีก เมื่อโควินทพราหมณ์ทูลถามพระองค์ว่า “มหาราช พระองค์ทรงคิดอะไร” ครั้นพระราชাত্রัสบอก โควินทจึงกราบทูลว่า “มหาราช อย่าทรงกลัวไปเลย เด็กนี่จะไม่ทำร้ายพระองค์ แต่ในชมพูทวีปทั้งสิ้น จะไม่มีใครมีปัญหาเท่าเขา ความสงสัยของมหาชนจะหมดสิ้น เพราะคำของลูกชายของข้าพระพุทธเจ้า และเขาจักพร่ำสอนกิจทุกอย่างแด่พระองค์” จากนั้นพระราชาก็ได้พระราชทานทรัพย์ ๑,๐๐๐ กหาปณะ เป็นค่าเลี้ยงดู พลังตรัสสั่งว่า “เมื่อเด็กโตเป็นผู้ใหญ่ จงนำเด็กมาให้เราด้วย”

ครั้นเด็กน้อยเจริญวัยขึ้น ได้เป็นผู้รู้เรื่อง เป็นผู้สามารถ ในการรักษา พ่อแม่จึงตั้งชื่อว่า โชติบาล โชติบาลมานพได้เป็นพระสหายของเรณुरาษฎกุมาร และของราชบุตรต่างเมืองอีก ๖ พระองค์ ซึ่งล้วนเติบโตมาด้วยกัน เมื่อเวลาผ่านไป โควินทพราหมณ์ละโลกไป พระเจ้าทิลัมบดีทรงคร่ำครวญว่า “เรามอบหมายงานทุกอย่างให้โควินทพราหมณ์ บัดนี้เขาตายแล้ว เราจะได้ใครเป็นที่ปรึกษา” เรณुरาษฎกรกราบทูลว่า “ข้าแต่

มหาโควินทสูตร (ตอนที่ ๔ โชติบาลกุมาร)

๓๐๑

เสด็จพ่อ โชติบาลลูกชายของโควินทพราหมณ์ยังอยู่และฉลาดกว่าบิดา บิดาของเขาได้พร่ำสอนความรู้ทุกอย่างให้แล้ว”

พระเจ้าทิลัมบดีจึงตรัสสั่งราชบุรุษว่า “เจ้าจงไปหาโชติบาลมาณพแล้วจงกล่าวด้วยคำพูดของเราว่า ขอความเจริญจงมีแก่โชติบาลมาณพ พระเจ้าทิลัมบดีเหนือหัว รับสั่งเรียกท่าน” ราชบุรุษเข้าไปหาโชติบาลมาณพตามรับสั่งของพระราชา โชติบาลมาณพจึงไปเข้าเฝ้าพระเจ้าทิลัมบดี พระองค์ตรัสว่า “ขอให้ท่านโชติบาลจงพร่ำสอนอรรถและธรรมทั้งหลายแก่พวกเราเถิดอย่าทำให้พวกเราเสื่อมเสียจากคำพร่ำสอนเลย เราจะให้ดำรงตำแหน่งแทนบิดาของท่าน” เมื่อโชติบาลมาณพรับสนองพระราชโองการแล้ว พระเจ้าทิลัมบดีทรงอภิเษกโชติบาลมาณพให้ดำรงตำแหน่งท่านโควินทะ ต่อมาภายหลังด้วยความสามารถในการทำงาน คนทั้งหลายจึงเรียกเขาว่า มหาโควินท์

ตั้งแต่นั้นมา มหาโควินท์ได้ทำหน้าที่พร่ำสอน จัดการงานถวายแด่พระเจ้าทิลัมบดีด้วยความเรียบร้อยอย่างยิ่ง ไม่มีใครติเตียนท่านได้ ทำให้มหาชนกล่าวขวัญกันว่า ท่านมหาโควินทพราหมณ์นี้เป็นผู้มีความสามารถ จัดแจงราชกิจได้อย่างเรียบร้อยดีงาม สมกับที่ได้ชื่อว่า มหาโควินท์

วันหนึ่ง มหาโควินทพราหมณ์ได้ไปเข้าเฝ้ากษัตริย์ ๖

มหาโควินทสูตร (ตอนที่ ๔ โชติบาลกุมาร)

๓๐๒

พระองค์ ที่เป็นสหายเก่า พลางทูลว่า “พระเจ้าทิลัมบตีทรงชราภาพแล้ว เมื่อพระเจ้าทิลัมบตีเสด็จสวรรคต พวกข้าราชการจะอภิเษกเจ้าเรณูราชบุตรในราชสมบัติ มาเถิด ขอให้พวกพระองค์เข้าเฝ้าเจ้าเรณูราชบุตร และทูลว่า พวกข้าพระพุทธเจ้าเป็นพระสหาย ถ้าพระองค์ได้ราชสมบัติแล้ว ทรงแบ่งราชสมบัติแก่พวกข้าพระพุทธเจ้าด้วยเถิด” กษัตริย์ ๖ พระองค์ ต่างรับคำของมหาโควินทพราหมณ์ พากันไปเข้าเฝ้าเจ้าเรณูราชบุตรและกราบทูลตามนั้น

เรณูราชบุตรตรัสว่า “ถ้าหม่อมฉันได้ราชสมบัติ หม่อมฉันจักแบ่งราชสมบัติให้พวกท่านอย่างแน่นอน เราจะได้ปกครองแคว้นแคว้นอย่างมีความสุข” หลังจากนั้น เมื่อพระเจ้าทิลัมบตีเสด็จสวรรคต พวกข้าราชการได้อภิเษกเจ้าเรณูราชบุตรให้ครองราชสมบัติ มหาโควินทพราหมณ์ได้ไปเข้าเฝ้ากษัตริย์ทั้ง ๖ พระองค์อีก และกราบทูลเตือนสติว่า “เจ้าเรณูได้รับอภิเษกแล้ว เชิญพระองค์ไปเข้าเฝ้าพระเจ้าเรณู เพื่อให้พระองค์ทรงระลึกถึงพระราชดำรัสนั้นเถิด”

กษัตริย์ทั้ง ๖ พระองค์ ก็พากันไปเข้าเฝ้าพระเจ้าเรณู พลางกราบทูลว่า “ขอเดชะใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท พระองค์ทรงได้รับอภิเษกแล้ว พระองค์ยังทรงระลึกพระราชดำรัสนั้นได้

มหาโควินทสูตร (ตอนที่ ๔ โชติบาลกุมาร)

๓๐๓

อยู่หรือ” พระเจ้าเรณูตรัสว่า “หม่อมฉันยังจำได้ ใครเล่าหนอจะสามารถแบ่งมหาปฐพีนี้ ที่ยาวไปทางเหนือและใต้ เป็นเสมือนทางเกวียนให้เป็น ๗ ส่วนเท่าๆ กันได้” พระเจ้าเรณูทรงระลึกได้ว่า “มหาโควินทพราหมณ์เพื่อนเรามีปัญญามาก เราจะให้เขาจัดสรรแผ่นดิน” จึงรับสั่งราชบุรุษให้ไปเชิญมหาโควินทพราหมณ์มาเข้าเฝ้าทันที

เมื่อมหาโควินทพราหมณ์มาเข้าเฝ้าพระเจ้าเรณูแล้ว พระองค์ทรงตรัสว่า “ท่านโควินท์ ท่านจงช่วยแบ่งมหาปฐพีที่ยาวไปทางเหนือและทางใต้ เป็นเหมือนทางเกวียนออกเป็น ๗ ส่วนให้เท่ากันด้วยเถิด” มหาโควินทพราหมณ์จึงได้จัดการแบ่งมหาปฐพีให้เป็น ๗ ส่วน เท่ากัน โดยแบ่งออกเป็น ๗ แคว้น มีเมือง ๗ เมือง ตั้งแต่เมืองทันตปุระแห่งแคว้นกาลิงค์ เมืองโปตนะแห่งแคว้นอัสสกะ เมืองมาหิสสถีหรือมเหล็กแห่งแคว้นอวันตี เมืองโรรูกะแห่งแคว้นโสจิระ เมืองมิลิลาแห่งแคว้นวิเทหะ เมืองจัมปาแห่งแคว้นอังคะ และเมืองพาราณสีแห่งแคว้นกาสิ แต่ละเมืองแต่ละแคว้นต่างมีพระราชาปกครอง เมื่อมหาโควินทพราหมณ์ได้แบ่งแคว้นอย่างนี้แล้ว การปกครองแคว้นแคว้น ก็มีความสงบสุขขึ้นไปอีกตั้งแต่นั้นมา เรื่องราวของมหาโควินทพราหมณ์โพธิสัตว์ยังไม่จบ ขอให้ติดตามตอนต่อไป